

يَهَبُ
لِمَنْ
يَشَآءُ
اِنَاثًا
وَيَهَبُ
لِمَنْ
يَشَآءُ
الذُّكُورَ
"Göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. Dilediğini yaratır; dilediğine kız
çocukları, dilediğine de erkek çocukları bahşeder."(9)
اَوْ
يُزَوِّجُهُ
05;ْ ذُكْرَانًا
وَاِنَاثًا
وَيَجْعَلُ
مَنْ يَش.َآءُ
عَقِيمًا
اِنَّهُ
عَلِيمٌ
قَدِيرٌ "Yahut onlara, hem erkek hem de kız
çocukları olmak üzere çift verir. Dilediğini de kısır kılar. O, herşeyi bilendir, her
şeye gücü yetendir."(10) Çocuklarımızdan Sorumluyuz!..
&Müslüman bir anne ve baba, çocuklarının eğitimininden, terbiyesinden ve iyi bir
şekilde yetiştirilmesinden sorumludur. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) hadisi şeriflerinde
şöyle buyurmuştur:
كُلُّكُمْ
رَاعٍ
وَكُلُّكُمْ
مَسْئُولٌ
عَنْ
رَعِيَّتِهِ
48; فَامَامُ
رَاعٍ
وَمَسْئُولٌ
عَنْ
رَعِيَّتِهِ
48; "Hepiniz çobansınız ve mâiyetinizdeki sürüden
mes'ulsünüz."(11) مَا
نَحلَ والدٌ
وَلَداً من
نُحْلٍ أفضلَ
من أدبٍ
حَسَنٍ "Hiçbir baba çocuğuna
güzel terbiyeden daha üstün bir bağışta bulunmamıştır."(12)
يُؤَدِّبَ
الرَّجُلُ
وَلدَهُ خيرٌ
مِنْ أن

عَشْرٍ،
وَفَرِّقُوا
بَيْنَهُمْ
في
المَضَاجِعِ "Yedi
yaşındaki çocuklarınıza namazı emrediniz. On yaşına bastıkları halde kılmak istemezlerse
onları cezalandırınız. Kız ve erkek çoçukların yataklarını ayırınız."(18)
Çocuklarınızı şu üçgüzel haslet üzere yetiştiriniz:
Peygamber sevgisi, O'nun Ehl-i Beyti'nin sevgisi ve Kur'an-ı Kerim (okuma) sevgisi."(19)
"Allahtan korkunuz ve adaletli olunuz."(20) Çocuklarını iyi yetiştiren kimselerin
öldükten sonra da sevap defteri kapanmaz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir hadis-i
şeriflerinde öyle buyurmuştur: قَالَ:
قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ:
خَيْرُ مَا
يُخَلِّفُ
الْرَّجُلُ
مِنْ
بَعْدِهِ
ثَثٌ: وَلَدٌ
صَالِحٌ
يَدْعُو
لَهُ،
وَصَدَقَةٌ
تَجْرِي
يَبْلُغُهُ
أجْرُهََا،
وَعِلْمٌ
يُعْمَلُ
بِهِ مِنْ
بَعْدِهِ
 “Kişinin (öldükten sonra) geride
bıraktıklarının en hayırlısı şu üç şeydir: "Kendisine dua eden salih bir evlad, ecri
kendisine ulaşan bir sadaka-i cariyeye, kendinden sonra amel edilen bir ilim."(21)
Unutmayalım ki, Kur'an-ı Kerim bizleri öyle uyarmaktadır:
وَاعْلَمُوا
اَنَّمَا
اَمْوَالُكُ
05;ْ
وَاَوْلاَدُ
03;ُمْ فِتْنَةٌ
وَاَنَّ
اللهَ
عِنْدَهُ
اَجْرٌ
عَظِيمٌ "Biliniz ki, mallarınız ve
çocuklarınız imtihan sebebidir ve büyük mükafât Allah'ın

فَنَظَرَ
إلَيْهِ
رسولُ اللّهِ :
ثُمَّ قال:
مَنْ َ
يَرْحَمُ
َيُرْحَمُ - Benim on
çocuğum var. Fakat onlardan hiçbirini öpmedim, dedi. Peygamber
Efendimiz, (evlat şefkatinden yoksun olan bu adama baktı ve): "Merhamet etmeyene
merhamet olunmaz." Buyurdu.(31) Hz. Aişe (r.anha) vâlidemizin anlattığına
göre; bir defasında bedevîlerden bir grup insan, Rasûlullah'ın huzuruna
gelmişlerdi. Bir münâsebetle: "Sizler çocuklarınızı öper misiniz?" dediler.
"Evet" cevabını alınca, takındıkları olumsuz tavır üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.)
şöyle buyurdu: "Eğer Allah Teâlâ sizin gönüllerinizden
rahmeti ve şefkati çekip almışsa ben ne yapabilirim?... (sizin gönüllerinize
şefkat ve merhamet koyabilir miyim?)"(32) Üsâme bin Zeyd (r.a.) şöyle
der: Hz. Peygamber (s.a.s.) beni bir dizine, Hz. Hasan (r.a.)'ı da diğer dizine oturtur, sonra
bizlere sarılıp: "Allah'ım! Ben bunlara merhamet ediyorum, sen de onlara merhamet eyle"
derdi.(33) Kız-Erkek Ayırımı Yapmamak Hz. Âişe (r.anha) vâlidemiz
şöyle anlatır: Beraberinde iki kız çocuğu bulunan bir kadın yanıma gelip, bir
sadaka istedi. Ben araştırdım ve bir hurmadan başka birşey bulamadım. O hurmayı verdim. Kadın
hurmayı ikiye bölüp her birisine birer parça verdi, sonra da gitti.
Rasûlullah (s.a.s.) gelince durumu kendisine arz ettim. Buyurdu ki:
مَنِ
ابْتُلِىَ من
هذهِ البناتِ
بشئٍ فأحسنَ
إليهِنَّ
كنَّ لهُ
سِتراً منَ
النارِ "Kim ki kendisine kız çocuk verilirse ve o
da onlara ihsanda bulunursa; onlar kendisine ateşten hicap (perde) olurlar."(34) Allah
Rasûlü (s.a.s.) Efendimiz, kız çocuklarının hor görülmesini ve
çocuklar arasında kız-erkek ayırımı yapılmasını şiddetle yasaklamıştır. Kız
çocuklarını hor ve hakir görme, çocuklar arasında ayırım yapmak uygun bir
hareket değildir. Bu hareket bir "Cahiliyye Çağı" âdetidir. Cahiliyye çağında
bazı kimseler kız çocuğuna sahip olmayı bir ayıp sayarlardı. Kur'an-ı Kerim'de bunun doğru
olmadığı şöyle belirtiliyor: وَاِذَا
بُشِّرَ
اَحَدُهُمْ
بِاْلاُنْثَ
09; ظَلَّ
وَجْهُهُ
مُسْوَدًّا
وَهُوَ
كَظِيمٌ "Onlardan birine kızı(olduğu)
müjdelendiği zaman öfkelenmiş olarak yüzükap kara kesilir."(35)
يَتَوَارَى

مِنَ
الْقَوْمِ
مِنْ سُوءِ
مَا بُشِّرَ
بِهِ
اَيُمْسِكُهُ
عَلَى هُونٍ
اَمْ
يَدُسُّهُ
فِى
التُّرَابِ
اَلاَ سَاءَ
مَا
يَحْكُمُونَ

"Kendisine verilen müjdenin kötülüğünden dolayı kavminden gizlenir. Onu, aşâğılık duygusu içinde yanında mı tutsun, yoksa toprağa mı gömsün! Bakın ki, hüküm ne kadar kötüdür."(36) Maalesef zamanımızda tekrar cahiliyye âdetlerine dönen ve kız çoçuklarını hakir gören bazı cahil kimseler vardır. Hatta erkek çocuğu olmadı diye hanımını döven ve boşayan kimseler dahi mevcuttur. Bu gibi hareketler hiç de doğru değildir. Çocuğu veren ve hangisinin anne-baba hakkında hayırlı olduğunu bilen Allah Teâlâ'dır. Allah'ın verdiğini güzel karşılamak ve o emaneti gereği gibi korumak da bizim görevimizdir. Bir çocuk sahibi olmak için büyük servet ve para harcaıyıp da çocuk nimetini elde edemeyen aileler bizim için bir ders değil midir? Hem Allah Teâlâ evlat konusunda yegâne ve tek tasarruf sahibidir. Çocukları o ihsân eder. O isterse hiç evlat nasip etmez. Dünyanın bir imtihan yeri olduğunu hiçbir zaman hatırımızdan çıkarmamalıyız. Çocuklara Tesir Eden Unsurlar -1)Aile müessesesi:

*Aile bu konuda en önemli merciidir. Bunun sebepleri ise;
a)Ana ve babanın mesüliyet duyguları. Hadisi şerifte;“Hepiniz çobansınız, hepiniz emri altındakilerden mesülsünüz.”
b)Bazı ayet ve hadisler ana ve babayı bu konuda görevlendirmiştir. Ayeti kerimede;”Ey iman edenler; kendinizi ve çoluk çocuğunuzu ateşten koruyunuz.”Hadisi şerifte,”Çocuklarınıza yedi yaşından itibaren namazı emredin. On yaşına ulaştıklarında hafifçe döverek korkutun...”
c)Çocuğun gelişme dönemini en fazla aile içerisinde tamamladığı gibi en çok vakti da ailede geçmektedir.

*Ailenin islami terbiye müessesesi olabilmesi nasıl gerçekleşir?

a)Karı ve kocanın dindar şahsiyette olmaları gerekir. Hadisi şerifte siz dindar kadını seçerseniz elleriniz dert görmez.” Yine Hadisi şerifte,” Dininden ahlakından emin olduğunuz birisi size dünürcü olursa onu talebini olumlu karşılayınız,onu evlendiriniz.”
b)Aile kurmakta maksat terbiyeli inançlı nesil yetiştirmek olmalıdır. Hadisi şerifte;“Siz sevimli ve doğurgan kadınlarla evlenin, çünkü ben kıyamet gününde ümmetimin çokluğuyla övünürüm.” Yine hadisi şerifte;”Siyah bir kadın doğurgansa doğurmayan beyaz güzelden daha hayırlıdır.”
c)Allahü Tealanın emirlerini yerine getirmelidirler. Ayet ve Hadisi şeriflere göre

hareket etmelidirler.

d)Karı ve Kocanın islami terbiye metotlarını iyi bilmeleri gerekir. Bundan maksat Peygamber (sav) örnekte almalıdır. çönkö Peygamber çok sabırlıydı, yumuşaktı, kızmazdı, acıyandı, merhametliydi ve her şeyi yerinde ve zamanında gerektiği şekilde yapardı.

*Terbiyede ailenin önemi nedir?

1)Doğacak çocuğu islami edep özere doğurmak.

a)Doğduğu zaman sağ kulağına ezan sol kulağına kamet okumak. Bunun sebebi şudur, doğan çocuğun dönyada işiteceği ilk şeyin Allah’ın isminin olmasının sağlanmış olmasıdır. Hadisi şerifte;“Peygamber (sav)’i Hz. Hasan doğduğunda kulağına ezan okurken gördök denilmektedir.”

b)Doğan çocuğun ağzına hurma ezmesi yahut tatlı bir şey koyarak çocuğun anasından emmesini sağlamak.

c)Gözel bir isim koymak ve akika kurbanı kesmek. Buda yedinci gönde yapılması sönnet olur. İsim koymada haram, mekruh, helal, möstehap olanlar bulunduğu için, çocuğa uygun ve möstehap, yani gözel bir isim seçilmelidir. Hadisi şerifte;“Her çocuk akika kurbanıyla rehindir.” “ Her çocukla akika vardır, kurbanı kesin, kanını akıtın, çocuğu eziyetten kurtarın.” Akika kurbanı erkek ve kız ikisine de vardır.

d)çocuğu erkek ise sönnet etmek.

2)Gelişme çağında çocuğun fitratını korumak, muhafaza etmek.

a)çocuğu köför çevrelerinden korumak, etkilenmesini önlemek gerekir.

b)Basın, televizyon ve değişik yayınlara karşı her zaman duyarlı olunmalıdır.

3)çocuğa gelişme dönemlerinde istek ve ihtiyaçlarına karşı olgunlukla yaklaşılmalıdır, bununla beraber olgunlaşma ile terbiye sınırları dini motifler dengelenmeli ve çözömsel olmalıdır.

4)çocuklar arasında mutlak adalet şarttır, eşit davranmak esastır. Hadisi şerifte;“Hz. Beşir Resulöllah’a çocuklarından birisine verdiği bir mal için şahit olmasını isteyince Resöllah ona bötön çocuklarına verdin mi diye sorar O da hayır ya Resöllah der, bunun özerine Hz. Beşir’e ,“Beni zölmöne şahit kılma.” Demiştir.

5)Zaruri ihtiyaçlarla aşırı ihtiyaçlar arasında çocuk açısından bir denge oluşturmak gerekir. Zaruri ihtiyaçlar; yemek, içmek, elbise, korunmak, şefkat, rahmet vb. insanın gerekli gördöğö ihtiyaçlardır.

6)çocukla baba arasında bulunan engelleri kaldırmak gerekir. Gençler belli dönemlerde başkalarına aşırı ihtiyaç duyarlar, bu durumda babadan karşılık bulamayan çocuk dışarıya kaymaya yönelecektir. Edineceği arkadaşı onun için iyi yada kötö örnekte olacaktır.

7)Terbiye ederken öslubumuza özen göstermeliyiz, kötö örnekte olmamalıyız. Hadisi şerifte;“Kadının birisi çocuğunu, -gel oğlum sana hurma vereceğim şeklinde çağırınca- çağrısını işiten Peygamber (sav) -ey kadın eğer söylediğini vermez isen Allah katında yalancı yazılırsın-” Der.

8)Terbiyede devamlılık çok önemlidir. çönkö çevremiz her an gençlerimizi etkilemektedir.

9)Terbiye ile beraber eğitim birbirlerini tamamlayan unsurlardır. Peygamberimiz (sav) terbiye ederken aynı zamanda eğitimde verirdi.

10)çocuğu zararlı olan şeylerden engellemeli ve karşılığında faydalı olacak imkanlara teşvik etmeliyiz. Hadisi şerifte;“Kişi arkadaşının dini özeredir.”denirken buna

dikkat ¸ekilmiştir.

-2)Camii müessesesi:

Cami eskiden olduğu gibi günümüzde de bazı ülkelerde toplumu yönetme ve yönlendirme görevini yani terbiye görevini üstlenmektedir. Tarihte pek ¸ok ilim adamları, komutanlar, mücahitler hep camilerde yetişmişlerdir.

Peygamberimiz zamanında camii mana itibarıyla namaz kılma yeri, medrese, yönetim merkezi, el¸ileri kabul noktası, savaş karargahı, konferans salonu, istişarelerin yapıldığı yer vb. olarak her türlü dünya ve ahiretle ilgili kullanımı olan bir mekandı.

Camilerde bir¸ok alimler fıkıh, feraiz, akaid, felsefe vb. dersler yapılmaktaydı.

Kur’an’ı Kerim eğitimi de genellikle camilerde okutulur ezberlettilirdi.

Maalesef günümüz i¸in böyle bir görev camiler i¸in söz konusu değildir. Camiler bu durumda asıl manada işlevliklerini yitirmiş olup sadece ibadet mekanları haline dönüşlerdir.

*Camilerde neler yapılabilir;

a)K. Kerim eğitimi birinci manada yapılması günümüz ortamınca ¸ok uygun olmalıdır, böylece camilerde K.Kerim’ın okunması da sağlanır.

b)Camiye namaza gelenler sadece namazda sınıksız olarak saf tutmaktan ziyade birlik ve beraberlik i¸erisinde hareket etmeleri, birbirleriyle kenetlenmeleri sağlanır.

c)Camiye gelen her vatandaş hangi makam ve mevkiiden olursa olsun eşit olarak Allah’a karşı alınlarını secdeye koyarak farksızlıklarını ifade ederler.

d)Camilerde yapılan vaaz ve irşatlara dikkatle, itina ve özen göstererek istifade edilir.

e)Camiye giden her baba dini bir sorumluluk gereği kü¸ ük büyük her yaştan ¸ocuklarını yanına alıp camiye gitmelidir. Camilerin temizliğinden daha önemlisi camilerin cemaatla dolu olmasıdır.

-3)Okul ve medreseler:

Tarihin akışı i¸erisinde her asırda ¸eşitli okul ve medreseler oluşturulmuştur. Bunlar bazen ¸eşitli menfaatler i¸in olduğu kadar insanların dünya ve ahiret mutluluklarını ama¸ edinmişlerdir. Bu itibarla tarihten günümüze devam eden bu müesseselerden hakkıyla yararlanmak her insanın hakkıdır.

Şunu iyice bilmek gerekir ki islam dini hi¸bir zaman ilimle ¸atışmadığı gibi ilim öğrenmeği de her müslümana farz ve sorumlu tutmuştur. Şayet bir yerde din ve ilim ¸atışmış gibi söylenirse burada ya ¸atışan ilimde bir sıkıntı vardır ya da din adına konuşan kimsede sıkıntı var demektir.

*Bu durumda okullardan ciddi manada yaralanmak gerekir, şöyle ki;

a)Yabancı okulların taşıdığı ciddiyette eğitim verecek okullar oluşturulmalıdır.

b)Peygamberimiz (sav)’ın başlattığı süffe topluluğu misali okuma imkanı olmayan fakir öğrencilere kucak a¸ılmalıdır. Her müslüman gen¸ asgari seviyede araştırma yapabilecek durumda eğitim almalıdır.

c)Maddi ilimlerde olduğu gibi manevi ilimlerde de ihtisas yapmış elemanlar yetiştirilmelidir.

Gerekirse başka ülkelerden ilim almak suretiyle istifade edilmelidir. Hadisi şerifte;“İlim Çin’de dahi olsa gidin alın.”Gereğince

ve“Hi¸ bilenlerle bilmeyenler bir olur mu”?İlkesinden hareketle okullarımıza ayrı bir özen göstermeliyiz.

d)Okullarda ki eğitimde, akılla irfan, dinle vicdan, dünya ile ukba (ahiret) beraber işlenmelidir. Aksi halde amacı olmayan hi¸bir eğitimin sonucu hayır getirmediği bir ger¸ektir.

e)Bugün ülkemizde ki okulların i¸erisinde bulunduğu durum maalesef esef

vericidir. Maddi olanaksızlıklar başta olmak üzere genelleşenlerimizin okullarda menfi manada etkilendikleri görülmüştür. Bu etkilenmelerin başında ahlak sorunu, ruhsal ve adetlerden soyutlanma sorunu, aileden kopma sorunları gelmektedir. Ailelerin sorumsuzluğu, öğretmenlerin ilgilenememesi, idarelerin gevşekliği hatta etkisizliği, tarihini yitirmiş nesil oluşturmuştur. Nesillerin tarihiyle bağlantılı olarak okullarda dikkate alınmalıdır. Okul denilince aklımıza ille de zehabın binalardan yapılmış mekanlar gelmemelidir. Çocuklarımıza eğitim verebileceğimiz her yer evimiz, sokağımız, iş yerimiz, parkımız dahil her yer okul olmalıdır. Her veli sorumluluğunu taşıdığı kimselerin sorumluluklarını kendisi üstlenmelidir, başka nedenleri kendi eksikliğine bahane yapmamalıdır. Her yer okul, her kes öğretmen olmalıdır. Bununla birlikte bunlar yapılırken ibadet şuuru ve samimiyeti ön planda tutulmalıdır. DİPNOTLAR

- 1- Abdulhak Hamid.
- 2- Meryem: 5.
- 3- İbrahim: 38.
- 4- Saffat: 100.
- 5- Saffat: 101.
- 6- İbrahim: 39.
- 7- İbrahim: 40.
- 8- İsrâ: 6.
- 9- Şuara: 49.
- 10- Şuara: 50.
- 11- Riyâzuss-Salihîn, c. 2, sh. 73, Hadis No: 656.
- 12- Tirmizî, Sunen, c. 3, Hadis no: 2018.
- 13- el-Fethu'l-Kebîr, c. 2, sh: 74.
- 14- Tahrîm: 6.
- 15- Hakk Dini Kur'an Dili, c; 6 sh: 5112.
- 16- Seccid: me Hadisler, sh: 29, Diyanet Yayınları.
- 17- A.g.e. sh: 30.

< p style="text-align:

[İslam ve Hayat, Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)